

Dragi dnevi
James smo vs.
pisali kontro
ralogo. B

Barbara Šolar Jerič
Osnovna šola
Škofja Loka – mesto

Iz mojega dnevnika

Moje izkušnje s poučevanjem tujega jezika v 2. razredu

Povzetek: V članku je opisana učna ura, ki je bila izvedena v 2. razredu pri pouku angleščine na temo družine. Gre za tematiko, ki mnogim otrokom predstavlja občutljivo področje, saj se dotika njihovega domačega okolja. Pri tem se je treba zavedati dejanskih družinskih okoliščin, ki z neprimernim učnim pristopom lahko pri otrocih povzročajo doživljanje stiske. V učni uri so bili vključeni cilji učnega načrta za tuji jezik, in sicer razvijanje zvočne občutljivosti jezika, razvijanje osnovne strategije poslušanja in slušnega razumevanja, spoznavanje izvirnih besedil v tujem jeziku, razumevanje in uporaba besedišča na temo družine ter cilji spoznavanja okolja spoznati različno sestavo družin. Pri tem je bil poudarek tudi na splošnem cilju tujega jezika, tj. medkulturnem ozaveščanju, spoznavanju jezikovne in kulturne različnosti ter razvijanju strpnosti do drugačnosti. **Ključne besede:** družina, različnost družin, poslušanje in slušno razumevanje, govorno sporočanje, medkulturno ozaveščanje. **My Experiences in Teaching Foreign Language in 2nd Grade. Abstract:** The article describes a lesson which was carried out in 2nd grade during English lessons on the topic of family. This topic presents a delicate subject for many children, since it touches upon their home environment. We must be aware of the actual family circumstances, since an inappropriate teaching approach could lead to children experiencing distress. The lesson incorporated the objectives of the foreign language curriculum, namely the development of sensitivity to the sound of the language; development of the basic strategy of listening and listening comprehension; familiarisation with original texts in a foreign language; understanding and using vocabulary on the topic of family; and the objectives of environmental education, i.e. learning about different family structures. Emphasis was also placed on the general objective of the foreign language, i.e. on intercultural awareness, learning about language and cultural differences, and developing tolerance towards diversity. **Key words:** family, different types of families, listening and listening comprehension, oral communication, intercultural awareness.

Uvod

Že od nekdaj sem želela biti učiteljica v nižjih razredih osnovne šole. V srednji šoli in kasneje na fakulteti sem poletne počitnice preživljala kot varuška otrok v kolonijah pri nas, kot varuška otrok v Angliji in kot vzgojiteljica na poletnem taboru v Ameriki. Tako je bilo moje delo vedno povezano z otroki, pri delu v tujini pa sem hkrati izpopolnjevala še svoje znanje angleščine. Nad poučevanjem angleščine pa sem se navdušila, ko mi je sestrična predlagala, naj se poleg rednega študija razrednega pouka na pedagoški fakulteti vpišem še v program za poučevanje angleščine najmlajših otrok.

Kot razredna učiteljica sem na šoli začela izvajati interesno dejavnost angleški krožek in ves čas upala, da bo nekoč zgodnje poučevanje angleščine tudi na naših šolah uvedeno kot predmet v okviru rednega pouka. Želja se mi je po mnogih letih uresničila in s šolskim letom 2014/2015 smo bili izbrani za Uvajanje in spremljanje tujega jezika v 2. in 3. razredu osnovne šole. Na začetku mi je poučevanje predstavljalo velik izziv, saj je šlo za nekoliko drugačen način poučevanja, kot sem ga bila navajena. Dodaten izziv so predstavljali še nekateri drugi dejavniki. Učenci so bili iz štirih oddelkov razporejeni v tri zelo polne oddelke (dva oddelka po 28 in eden z 29 otroki). Poleg tega na naši šoli pouk 1. razreda poteka v

drugi stavbi. Tako se morajo učenci navaditi ne le na novo učiteljico, temveč tudi na novo okolje, v tem primeru pa tudi na nove sošolce. K vsem tem spremembam pa sem vstopila še sama s poučevanjem angleščine na drugačen način. Na začetku šolskega leta sem bila tako poleg otrok tudi sama nemalokrat precej zmedena, kaj in kako. A dejstvo je, da čas naredi svoje in kmalu so učenci spremembe ponotranjili, predvsem pa smo se vsi skupaj navadili drug na drugega. Redno sem sodelovala z učiteljicami razredničarkami, saj se je pouk angleščine tesno prepletal z ostalimi predmeti. V veliko pomoč so mi bila srečanja, ki jih je organiziral Zavod RS za šolstvo. Tam sem se srečevala z ostalimi učiteljicami iz naše regije, ki so ravno tako »orale ledino« v poučevanju angleščine v 2. razredu. Združilo nas je naključje, a povežalo nas je dejstvo, da si skupaj lahko pomagamo. Tako smo si večkrat izmenjale pozitivne izkušnje in primere dobre prakse. V okviru projekta Uvajanje in spremljanje tujega jezika v 2. in 3. razred osnovne šole smo učiteljice izvedle tudi hospitacijske učne ure, na katere so prišle tri skrbnice z Zavoda za šolstvo, ravnateljica, razredničarka ter učiteljice angleščine. Eno izmed teh ur predstavljam v nadaljevanju.

Predstavitev primera učne ure tujega jezika v 2. razredu na temo družine so različne

V prispevku bom predstavila primer prakse, ki sem ga izvedla v 2. razredu v mesecu aprilu. Cilje tujega jezika sem skozi vse leto uresničevala preko vsebin in ciljev drugih predmetov v 2. razredu. Učno uro sem načrtovala tako, da sem vanjo vključila tako cilje poslušanja in slušnega razumevanja kot tudi cilje govornega sporočanja, ki sta glavni področji ciljev in standardov v 2. razredu, ter cilj spoznavanja okolja poznati različno sestavo družin. Te cilje sem želela uresničiti preko različnih dejavnosti, tako da je bila ura razgibana in raznolika. Poleg navedenih ciljev učne ure sem tudi v tej uri pri učencih razvijala jezik razreda, s ciljem, da učenci razumejo pogosto rabljena navodila za delo v razredu in se nanje odzivajo. Ta cilj razvijam pri vseh urah z uporabo navodil za delo in organizacijo pouka (*»stand up, sit down, make a circle, come here, raise your hand, be*

quiet please, ...«).

Za uvodno motivacijo so učenci po skupinah zlagali sestavljanke živali. Cilj te dejavnosti je bil, da učenci spoznajo različne vrste družin tudi v živalskem svetu. Jezikovni cilj pa je bil poimenovanje živali ter poimenovanje družinskih članov. Učenci so bili v skupine razdeljeni tako, kot so navajeni že pri urah rednega pouka. Vsaka skupina je imela različne sestavljanke, a sem jih razrezala tako, da je bilo preveč sestavnih delov, tako da so imeli učenci kar nekaj težav s sestavljanjem. Kljub temu je uvodna motivacija uspela, saj so učenci prepoznali, za katere živali gre. Nato sem jih povabila k skupnemu ogledu slik različnih živalskih družin, ki sem jih predvajala na interaktivni tabli. Učencem sem predstavljala različno sestavljene družine in pri tem imenovala družinske člane. Opozorila sem jih na različno sestavo živalskih družin. Učence sem usmerjala v primerjavo med družinami: na eni sliki je bil tako primer *»mummy elephant, daddy elephant, sister elephant and brother elephant«*, na drugi *»daddy dinosaur and brother dinosaur«*, na tretji *»mummy fox, sister fox and brother fox«*. Ker sem si za predmetni cilj postavila, da učenci razumejo pomen družine ne glede na sestavo in število članov, sem pri vsaki sliki to še posebej poudarila. V naslednjem koraku sem učence vprašala, kako je z družinskimi člani pri njih doma, ter ob slikovni podpori poimenovala besede za družinske člane: *»daddy, mummy, brother, sister, grandpa, grandma, baby«*.

V nadaljevanju je sledila dejavnost, v kateri so učenci utrjevali imena za družinske člane, tako da so jih povezovali s konkretnimi predmeti, značilnimi za posamezne družinske člane. Pri tem sem učence motivirala z vrečko presenečenja, v kateri so bili različni predmeti. Učenci so si razdelili vloge in poiskali predmet iz vrečke, ki jim je ustrezal, in pri tem imenovali svojo družinsko vlogo, na primer: *»I am mummy.«* Pri tem je bil cilj govorno sporočanje, in sicer uporaba besedišča (družinski člani) ter uporaba osnovnih jezikovnih vzorcev. Sledil je ogled glasbenega (video)posnetka *»The finger family«*. Pri pouku uporabljam veliko pesmic in izštevank ter gibalnih iger. Predvsem pesmice delujejo motivacijsko in predstavljajo izjemno močan spominski element. Menim, da si učenci vsako besedilo lažje zapomnijo, če ga zapojejo, pa četudi si učiteljica sama izmisli melo-

dijo. Še bolj pa si ga zapomnijo, če ga tudi gibalno prikažejo. Učence sem povabila k ogledu pesmi-ce, tako da smo jo spremljali s prstki na rokah. Pri pesmici se besedilo ponavlja, zato so ga hitro osvojili in zraven peli. Nato sem predvajala drugo pesem »*La familia dedo*«. Med poslušanjem nove pesmi so se presenečeni učenci popolnoma umirili. Ugotovili so, da pesem ni v angleščini, niso pa znali povedati, v katerem jeziku je. V ta namen sem pripravila različne zastave. Pokazala sem zastavo Španije, ki so jo nekateri prepoznali in ugotovili, da je besedilo pesmi v španščini. Takoj sem izkoristila ta trenutek in jih vprašala, ali jih zanima, kako se poimenuje družinske člane še v španščini. Učenci so radovedno prisluhnili mojemu poimenovanju družinskih članov v novem jeziku. V razredu so bili tudi učenci, katerih materni jezik ni slovenščina. Zato sem pripravila zastavice teh držav, in sicer zastavice Albanije, Makedonije, Bosne in Hercegovine. Učence sem povabila, da nam predstavijo imena družinskih članov v izbranih jezikih. Presenečena sem ugotovila, kako hitro so se moji pobudi odzvali različni učenci v razredu. Ponosno so imenovali člane družine v svojih maternih jezikih in pri ostalih učencih doživeli velik aplavz.

V naslednjem delu ure sem učence ponovno razdelila v skupine. Pripravila sem jim slikovno predlogo družinskega drevesa ter kartice s poimenovanjem družinskih članov. Učenci so imeli nalogo, da družinske člane glede na sorodstvena razmerja razporedijo v družinsko drevo; skupinam sem namenoma razdelila različne člane družin. Ko so učenci sestavljali družinska drevesa, so dobili izziv, kako izpolniti drevo, če manjkajo nekateri družinski člani. Učenci so bili tako ponovno pred neposredno preizkušnjo, da preverijo spoznanje o tem, da so družine lahko različno sestavljene. To je bil tudi glavni cilj te dejavnosti. Ob predstavitvi sestavljenih družinskih dreves sem kot učiteljica začutila, kako pomembna je zanje predstavitev njihovega dela, saj sem pri tem slišala njihove komentarje, »to je bilo pa naše družinsko drevo«, »tega smo imeli mi«.

V zaključku ure sem učencem pripravila jezikovno kopel. Izbrala sem zgodbico na temo družine »*The frog family*«. Učence sem povabila k ogledu zgodbe na interaktivni tabli. Potem smo se z učenci iz klopi preselili v prostor pred tablo. Zgodbico sem

učencem še enkrat doživeto povedala ob sliki ribnika, ki sem ga razgrnila v sredini kroga, in članov žabje družine. Pri drugem pripovedovanju sem v pripoved postopoma vključevala posamezne učence, tako da so sami predstavljali neposredni govor posameznih vlog. Na koncu pripovedi je večina učencev spontano prevzela govor posameznih članov, tako smo na koncu že vsi skupaj pripovedovali zgodbico. Tako je bil cilj govornega sporočanja, in sicer sporazumevanje po vzorcih, dosežen.

Glede na zastavljene cilje učne ure in različne dejavnosti me je zanimalo, kako so to doživeli učenci. V slovenskem jeziku sem jih na koncu vprašala, kaj so se danes novega naučili in kako so to počeli. Menim, da si učitelji premalokrat vzamemo čas za refleksijo na koncu učne ure. A vendar je prav, da učenci ozavestijo, kaj so se novega naučili in kako je to potekalo. To se mi zdi še posebej pomembno pri angleščini, kjer v pouk vključujem različne dejavnosti, med njimi veliko igr. Učenci naj se zavedajo, da ima vsaka igra v šoli določen pomen in da se preko igre učijo. Njihovi odgovori so me močno presenetili, saj so dejansko naštel vse elemente učne ure: »sestavljanke«, »pesmica«, »družina«, »družinski člani«, »družinsko drevo«, »family«, »frog«. Posebno pa me je presenetil deček, ki navadno pri urah ne sodeluje najbolje – tudi tokrat je pri pesmici s prstki posnemal stereotipno kazanje sredinca – na koncu ure pa je z navdušenjem povedal, da »smo imeli tudi države, eni so povedali besede za družinske člane v drugih jezikih in smo mi spoznali te besede«.

Zaključek

Z izvedbo učne ure sem bila zadovoljna. Ni pa vedno tako, kakšna ura uspe bolj, druga manj. Na splošno pa se mi zdi poučevanje angleščine zanimivo, pestro in zabavno. Ugotavljam, da imajo učenci večinoma angleščino zelo radi, saj je to zanje nekaj novega, drugačnega. Menim, da je treba učence čim več izpostavljati tujemu jeziku, in to čim prej. Z uvedbo tujega jezika v prvo triletje in z drugačnim načinom poučevanja, z dialogi v angleščini, bo cilj dosežen.

Na začetku poučevanja v 2. razredu sem imela kar nekaj težav, predvsem sem morala sama narediti »premik v glavi«, od »klasičnega« načina pouče-

vanja v 4. in 5. razredu do »drugačnega« načina poučevanja v 2. razredu. In vedno znova ugotavljam, da so jezikovne igrice, pesmice in zgodbe tisti elementi, ki pritegnejo učence, hkrati pa so preko njih doseženi predmetni in jezikovni cilji ure. Učitelju priprave na pouk vzamejo več časa, a je trud vedno poplačan s pozitivnim odzivom učencev. In če učenci tudi na koncu šolskega leta radi hodijo k pouku angleščine, če še vedno uživajo in imajo angleščino radi, sem kot učiteljica dosegla svoj cilj.

Zadnji vidik, ki ga želim omeniti, pa je element medkulturnega ozaveščanja. Na vseh šolah imamo številne otroke, katerih materni jezik ni slovenščina. Zelo pomembno se mi zdi, da jih vključimo v naš pouk, da izkoristimo njihove kulturne in večjezikovne posebnosti in jim s

tem pomagamo pri krepitvi njihove samozavesti. Hkrati pa pridobivajo tudi ostali učenci, saj spoznavajo jezikovno in kulturno različnost ter razvijajo strpnost do drugačnosti. In ravno ta element, element medkulturnega ozaveščanja, je poleg večjezikovnega ozaveščanja eden splošnih ciljev poučevanja tujih jezikov v 2. in 3. razredu. Izkoristimo to priložnost! ■

Viri

1. The finger family (pesem). <https://www.youtube.com/watch?v=mjFcrv6Lfx8> (dostop 23. 1. 2015).
2. La familia dedo (pesem). https://www.youtube.com/watch?v=Exzodpp_qtA (dostop 23. 1. 2015).
3. The frog family (zgodba). <http://joinandenjoyenglish.blogspot.com/2013/10/the-frog-family.html> (dostop 23. 1. 2015).

31. 3.

KULTURNI BAZAR

KULTURA SE PREDSTAVI

ŠD Štihova dvorana
16.00–17.30

Zverinice iz stripa

Striparsko-pripovedovalska animacija po motivih rezijanskih ljudskih zgodb

Pripovedujejo: Ana Duša, Špela Frlic in Rok Kušlan; avtorja stripa: David Krančan, Kaja Avberšek; animacija v živo: Andrej Štular; glasba: Jelena Ždrale; produkcija: Kulturno društvo Pripovedovalski Variete in Stripburger / Forum Ljubljana; pogovor vodijo: Špela Frlic, Ana Duša in Andrej Štular

Najprej so bile *Zverinice iz Rezije*, zbirka rezijanskih živalskih pravljic, ki jih je ujel in udomačil etnolog Milko Matičetov. Stripburgerjevi striparji Kaja Avberšek, David Krančan in Andrej Štular so izbrali vsak svojo zgodbo in jo prevedli v strip. Pridružili so se jim pripovedovalci Ana Duša, Špela Frlic in Rok Kušlan ter glasbenica Jelena Ždrale in sku-

paj so rezijanske zgodbe prenesli na veliko platno. Nastala je striparsko-pripovedovalska animacija, ki jo sestavljajo tri zgodbe *Bežimo, svet se podira, Leteča lesica* in *Grdina*.

Po predstavi sledi pogovor z gledalci o rezijanskih pravljicah, pripovedovanju s sliko in besedo ter animiranju s predmeti.